

Nenusakomas jausmas: girdėti ir bendrauti lietuvių kalba Lenkijoje

Ankstų penktadienio rytą kelių ikimokyklinių įstaigų vadovai, pavaduotojai ugdymui ir mokytojai išvykome iš Vilniaus į Seinus ir Punkską aplankyti lietuviškų mokyklų- darželių, išgirsti ir pabendrauti su Lenkijoje gyvenančiais lietuviais.

Mus priėmė Lietuvos Respublikos konsulas Seinuose dr. doc. Liudvikas Milašius. Turiningai pabendraavę, susipažinę su Lietuvos konsulato veikla, nuskubėjome į Seinų lietuvišką „Žiburio“ mokyklą (kurioje veikia 1 darželio grupė mišraus 3-6 metų amžiaus vaikams, pagrindinė mokykla ir gimnazija).

Didingas ir erdvus pastatas pastatytas už Lenkijoje įsikūrusio Antano Baranausko fondo bei Lietuvos valstybės lėšas. Jame mokosi 98 vaikai.

Seinų „Žiburio“ lietuviška mokykla

Mums iš karto kilo begalė klausimų: kaip mokosi lietuviškoje mokykloje, kiek yra lietuvių kalbos pamokų, kokia kalba rašomi ugdymo planai.

Pasirodo, kad lietuvių mokykloje integruotų dalykų mokomasi lietuvių kalba, tačiau ruošiasi vaikai pamokoms iš lenkiškų vadovėlių. Vaikai lenkų kalbą supranta ir susikalba lenkų kalba puikiai. Jau nuo mažumės vaikai neturi problemų su lenkų kalba. Ja bendrauja laisvai. Pasak mokyklos direktoriaus Algirdo Vaicekausko, vos palikę mokyklos sienas, kai atsiduri tarp žmonių,

kurie lietuvių kalbos nesupranta, visi bendrauja lenkų kalba. Teko girdėti, kaip lietuviai puikiai ištaria kokią frazę lenkiškai. Neatskirsi, kad tai ne lenkas.

Lietuvių kalbos savaitinių pamokų mokiniai turi mažiau nei valstybinės lenkų kalbos. Ugdomuosius planus mokytojai rengia valstybine lenkų kalba.

Seinų „Žiburio“ mokykla yra privačios mokyklos statuso, nepavaldi savivaldybei, todėl sunku jai išsilaikyti. „Privati“ - tai tik skambus žodis, kadangi jokios komercinės veiklos čia nėra, atvirkščiai, tėvai, atvedę vaikus į mokyklą, nemoka nei už vaiko maitinimą, nei už kitas paslaugas.

Seinų „Žiburio“ lietuviškos mokyklos valgykla

Šios mokyklos tikslas- išlaikyti lietuviybę, stiprinti bendruomeniškumo jausmą, pritraukti lietuvių bendruomenės šeimas vaikus leisti mokytis gimtąja kalba, neužmiršti jos, didžiuotis, o ne slėpti, kad esi lietuvis.

Lietuvos Respublikos konsulas Seinuose Dr. Doc. Liudvikas Milašius palydėjo mus į Punsko savivaldybės vaikų darželį. Jame mus maloniai priėmė, aprodė grupes, kuriose buvo gausu vaikų.

Punsko savivaldybės vaikų darželis su lenkų ir lietuvių dėstomąja kalba

Prie kavos puodelio susipažinome su darželio veikla, pasiekimais. Darželyje, pasak direktorės Onutės Virbylienės, vaikų daugėja. 2010-2011 metais jame veikia 5 grupės: viena lietuviška grupė trimečiams vaikams, taip vadinama „mažylių“ grupė, viena lietuviška grupė keturmečiams, dvi lietuviškos grupės 5-6-erių metų vaikams, ir viena mišri grupė 3-6-erių metų lenkų vaikams.

Punsko savivaldybės vaikų darželio vienoje lietuviškų grupių

Priešmokyklinėje grupėje vyksta 4 savaitinės lenkų kalbos pamokos, kurias veda tos pačios pedagogės (kadangi puikiai kalba lenkų kalba). Darželyje tobulinama gimtoji lietuvių kalba, puoselėjamos lietuviškos tradicijos bei kultūra.

2006 metais direktorė Onutė Virbylienė ir pedagogė Alicija Valičkienė parengė „Ikimokyklinio ugdymo programą“ lietuvių tautinei mažumai, kurią leido naudoti Lenkijos nacionalinės edukacijos ministerija.

Šiame darželyje vyksta daug renginių, konkursų, ekskursijų, švenčiamos Lenkijos ir Lietuvos valstybinės šventės, kalendorinės ir religinės šventės. Darželinukai dalyvauja tautinių mažumų vaikų dainelių festivalyje „Dainuokime kartu“, kuris vyksta Balstogėje. Darželis turi internetinį puslapį, kuriame visa informacija apie darželį pristatoma ir lietuvių, ir lenkų kalbomis.

Prieš atsisveikinant, padovanojo po leidinuką „Punsko savivaldybės vaikų darželis (1949-2009), kuriame aprašyta sukaupta darželio istorija nuo pat 1949 metų bei Lenkijos lietuvių leidžiamą mėnraštį vaikams „Aušrelė“, kuriame daug mokinių piešinių, nuotraukų, renginių pristatymų iš lietuviškų mokyklų ir darželių: Seinų „Žiburio“ mokyklos, Navinykų, Punsko, Krasnavo, Vidugirių mokyklų.

Buvo smagu pabendrauti ne tik su pedagogais, vadovais, bet pakalbinti ir mažuosius darželyje bei Seinų „Žiburio“ mokyklos mokinius, kurie noriai atsakinėjo į klausimus. Supratome, kad viskas jiems čia patinka ir jaučiasi gerai.

Atsitiktinai užkalbinome vieną vaiką, kuris rūbinėje ruošėsi kažkur vykti. Paklausėm: „Kur tu taip skubi?“. Vaiko akutės išdavė susirūpinimą: „Ant autobuso“- pasakė berniukas...

Vykstant mums autobusu namo, buvo apie ką pamąstyti, paskaityti, o parvažiauvus namo, papasakoti.

Juk aplankėme dar ir senoviška dvasia dvelkiančią Jotvingių sodybą, kurioje dvasiškai pailsėjome, pasidalinome dienos įspūdžiais.

Dėkojame šios edukacinės kelionės organizatoriams Vilniaus darželio- mokyklos „Vilija“ direktoriaus pavaduotojai ugdymui Rasai Vaitekėnienei ir direktorei Sofijai Matarevič už naujos patirties įgijimą, už vienos dienos kelionę, kuri sujudino mūsų sielų gelmes ne vieneriems metams.

Agnė Ščebedienė

Vilniaus lopšelio- darželio „Raktelis“ direktoriaus pavaduotoja ugdymui